

(Moskiewska propaganda przeciw Austrii. — Sprawa tonińska między Chinami a Francją. — Podróż niemieckiego korpulentnego do Rzymu. — Z Su-
danu. — Sprawa ks. Szymona Kraszka i w sprawie
Germanii. — Odpowiedź Dziennikowi Warszawskiemu. — Z przedziałów Izby posłów; nie-
dale burdy centralistów. — List dr. Biegiera do dr.
Grega.)

W Poczajewie zaś przy granicy austriackiej
założyli Moskale „Towarzystwo dla szerzenia
prawosławia.“ Stara Pressa, odbierając inspi-
rację od rządu austriackiego, mocno się tam
gorszy, przekuwając w ten intencje nieko-
niecznie dla Austrii przyjaźnia. My tu, w Ga-
licji wschodniej, w założeniu tego Towarzystwa
widzieć musimy tylko jawne adekwatowanie
tego, co od wielu lat praktykuje się cokolwiek
mniej jawnie. My tu wiemy, że Poczajów, sta-
rodawne miejsce odpustu ruskiego ludu, był
od dawna używany przez rząd moskiewski do
propagandy prawosławia pomiędzy ruskim lu-
dem, napływającym tam z sąsiednich powiatów
galicyjskich: zabarskiego, tarnopolskiego, zło-
czowskiego i brodzkiego. Awantura hulińska po-
częła się w Poczajowie. Założenie przy monasterze
tamtęjszym „Towarzystwa dla szerzenia pra-
wosławia“ nada tylko tej propagandzie formę
stałą, ujmie ją w system.

W ogólności skonstruować musimy, że pro-
paganda moskiewsko-prawosławna przybiera w
ostatnich czasach coraz widoczniej bardzo in-
tenzywną organizację, a wszystkie jej żądza
zwrócone są bezpośrednio przeciw Austrii. Po-
jawia się teraz w Petersburgu akademickie dzieło
profesora tamtejszego uniwersytetu W. J. La-
manskiego, p.t. „Tajemniczość Wschodu“ które
pod tym niewinnym tytułem od początku do
końca kryje polemikę przeciwko „nowowysła-
nionemu, szatanizmowi, nieograniczonemu, niepo-
siadającemu prawa do egzystencji i przyszłości
panoszącemu się w Europie“ — we Lwowie u-
zasadnia Iwan Nannowicz w swoich progra-
mowych artykułach w „Słowie“ przy akompani-
mencie Nowo go Prołomu teorie, iż „Rus hańka
nie bez trudności, ale statecznie postępować
w przygotowaniu sobie ducha moskiewskiego“ a we
Wiedniu wicherz hocha Dobrzański w spółce
z protektoratorem Bajewskim pomógł na żądanie
akademickie, zagrzewając je do awanturniczych
demonstracji w duchu panoszącego się, ja-
kiego widownia był bankiet na cześć Miko-
łajca. Wszystkie te objawy są z sobą w wi-
docznym związku.

At do tej chwili nie ma
czy przyjdzie między Francją a Chinami do
wojny, lub czy zawarty będzie kompromis. Wy-
prawa na Sontaj i Bakninh miała się już od
dawna rozpocząć, ale dotąd nie wiadomo czy
się rozpoczęła istotnie. Odrzucenie rozpoczęcia
wyprawy tłumaczone potrzebą sfinansowania
większych posiłków i pociągów, widocznie przy-
gotowań. Inni jednak twierdzą, że rozkazy, z
Paryża wysłane, wstrzymały wyprawę, gdyż
miało się spodziewać, iż Chiny rozpoczną roko-
wania kompromisowe. Badzobądź, wiadło, iż
ani Francja, ani Chiny wcale nie pragną na
serie, rzucać się w wojnę. Z jednej i z
drugiej strony więc jest groźba, iż istotnego
zamiaru wojennego. Już no uchwaleniu kre-
dytu tonińskiego i w sprawie Sontaj i Bakninh
sterwista był ambasador chiński, Tseng, na obie-
dzie dyplomatycznym.

cuskiego, Ferry'ego, a organa oficjalne francu-
skie i teraz jeszcze utrzymują, że zajęcie Son-
taj'u i Bakninh przez Francuzów skłoni nie-
zawodnie Ghiry łatwiej do układów z Chinami,
choćby memoriał chiński wysłałże mistrzowi,
że uderzenie na Sontaj i Bakninh Chiny uważa-
jąć będą za wypowiedzenie wojny. Utrzymują
nawet te dzienniki, że po zajęcia wspomnianych
pozycji przez Francuzów ma Anglia wystąpić
z pośrednictwem. I zdaje się, że takie odre-
czenie pośrednictwa angielskiego zaszczyt dla
Francji sama, a Anglia na to przystała. Dai-
siejże dzienniki donoszą znowu, że już teraz
minister francuski spraw zagranicznych zaczy-
nał ambasadorowi chińskiemu propozycję po-
działu protektoratu nad Tonkińskimi prowinc-
jami. Jedne miały by zostać pod protekto-
ratem Chin, drugie pod protektoratem Francji.

A z tych wszystkich wiadomości widać, że
jedna i druga sporna strona chętnieby zawarta
kompromis, gdyby sobie odpowiednio warunki
wyparować mogła, i że prawdopodobnie przy-
jdzie do kompromisu.

Ze podróży niemieckiego korpulentnego tronu do
Rzymu nie została w jednej chwili, niepodda-
nie zdecydowana, i że wizyta, która ma

złożyć papieżowi, od dłuższego czasu była przy-
gotowywana, potwierdza to korespondencja z
Madrytu, zamieszczona w Timesie. „Kilkakro-
tnie, pisze wspomniany korespondent, zwracano
uwagę na bijące w oczy odszczepienstwo, jakie
ta okazywa niemieckiemu następcy tronu nuncjus
papeżowski i najwyższemu dostojniemu kościoła katol-
ickiego. Jestem w możności zapewnić was obo-
wie, że dzieje się to wskutek wyraźnego polece-
nia Watykańu, papież bowiem jest nader wy-
razaj korzystanie usposobiony dla następcy tronu,
Fryderyka Wilhelma. Wcale też nie byłoby za-
dziwiającem, gdyby następcę tronu skorzystał
ze swej podróży do Rzymu, i oświadczył podję-
kować papieżowi za odszczepienstwo donoszące od
katolickiego duchowieństwa w Madrycie, a od-
wiedziły to mogą doprowadzić do takich rezul-
tatów dla Niemiec i Europy, że znaczenie po-
dróży do Hiszpanii zupełnie zblednie.“

Do Köln. Zg donoszą, że kardynałowie z
partii nieprzejmowanych należą na papieża, a
by nie przyjął następcy tronu, jeżeli tenże
zamieszka w Kwiirynale, ale nie mają żadnej
szansy, żeby papież dał się do takiego postę-
pu nakłonić. W Watykanie twierdzą, że nastę-
pca tronu przywiezie propozycję porozumienia
się na podstawie ustępstw co do kształcenia du-
chowieństwa, a chociaż papież niedawno oświad-
czył Schölerowi, że pod żadnym punktem nie
odstąpi, spodziewają się, że kompromis przy-
jdzie do skutku.

O ostatniej klęsce wojska egipskiego pod
Suakim podaje Standard następujące szczegóły:
„Czarna, atakująca w korpucie pod Massanah, byli
niezadowoleni z powodu swej bezczynności, i
niedaleko już było do rokoszu. Gubernator z
Suakim w takich okolicznościach uważał za sto-
sowne postać ich na plac boju, a ponieważ po-
stawy kilkakrotnie napadli, byli w ostatnich
dniach egipskie forpocaty, postać na rekonesans
500 czarnych, 200 basybożników i 20 kawale-
rystów z jednym działem górskim. Stało się
to dnia 2. grudnia w niedziele rano. Tego sa-
mego dnia o godz. 4. po południu zjawił się pe-
wien oficer sztabowy z jednym basybożnikiem,
i dał znać, że rekonesans spotkał małe oddzia-
ły nieprzyjaciół, rozproszył je, i ścigał aż do
gór. Nagle pewien Arab wydał krzyk, i w jed-
nej chwili rekonesans ze wszystkich stron stał
otoczony. Walka trwała jeszcze, gdy on
(ów oficer sztabowy) plac boju opuścił. Wzrocz-
nym na szczyt mierzani czarnych z 10 ludźmi,
z których 6 było ranionych, pociągnął dwa ofi-
cerowie z 6 basybożnikami. Opowiadali oni, że
wojsko egipskie utworzyło dwa czworoboki bo-
jowe, jeden złożony z czarnych, drugi z ba-
syożników. Ten drugi czworobok w jednej chwili
został rozbity, a basybożnik stracił rannego
w dzikiej ucieczce. Czarni cofali się w porzą-
dku, ale wkrótce zostali złapani, i teraz rozpo-
czął się ich rozstrzelanie. Zostawiając, który miał
20 patrońców, mogli dać śledzić 10 straż-
ników. Z nastaniem ciemności zaczęły się zapre-
stać walki; trwała ona dalej, choć walczący
nie mogli się rozróżnić. Mały oddział czarnych
uszykował się i walczył zawiście. Teraz za-
czął padać deszcz, co jest bardzo korzystnem
dla Arabów, sążnia bowiem dosyć paszy dla ko-
ni. W Suakim znajduje się obecnie tylko 500
sedyntów do wojny żołnierzy 1000 ranionych
francuska kanonierka oddzieliła do Massanah.“

O śmierci Hicksa podaje Times na-
stępujące szczegóły podług opowiadania pewnego
Arabów. Nie było to nicamunicji, kiedy
Hicks basza dał rozkaz, że statek ma zasnąć.
Widziano go, jak z rewolwerem w jednej, a sz-
kłą w drugiej ręce ruszył się w środek nieprzy-
jaciół na czele swego sztabu, wkrótce jednak

Podług Daily News, zwłoki Hicksa baszy
znaleziono; trzymał on w jednej ręce rewolwer,
w drugiej szabie. Jest pogłoska, że powstańcy
rusza, a może już ruszyli z Obeidi, aby przez
góry dostać się do Dongli. Z Sennara nie ma
żadnych wiadomości; prawdopodobnie komuni-
kacja jest przerwana.

Mamy do zanotowania dzisiaj fakt, tak
ponury, że na razie nie dajemy mu je-
szcze wiary, ogłaszamy go zaś z prawdziwą
przykrością jedynie dla tego, iż podniesienie
przez jedno z najpoważniejszych, najwięcej pocy-
tanych i narodowości naszej najprzejawniejszych
pism niemieckich — przed skonstruowaniem
przedostał się do publicznej wiadomości. Fakt
ten opisuje Germania — za nią powtórzyły go
już dzienniki polskie. Przedstawia się on
tak:

W Dynowie, w powiecie brzozowskim, o-
siadł ksiądz Szymon Kraszka, na po-
stawie ustaw majowych dyktanych z w. ks. Po-
znańskiego. Ksiądz ten, śniący obowiązki wi-
karskiego „ku największemu zadowoleniu dwaj bi-
kupiej władzy“, został wydany w Galic-
ji, jako socjalista. Pierwszy nakaz opo-
zyczenia kraju wydał starosta brzozowski, p.

Foedrich, jeszcze dnia 26. października br.
Rozporządzenia to zostało potwierdzone przez
namiestnictwo, ponieważ „obecność tego księ-
dza w kraju jest szkodliwą dla porządku pu-
blicznego.“ P. starosta powołał się w piśmie,
donosząc o odrzuceniu rekursu, na §. 2. u-
stawu z d. 27. lipca 1871., zawiadamiając ks.
Kraszkę równocześnie, że śledźnia wręczy
mu paszport przymusowy, poczem ma opuścić
Dynów w przeciągu 24 godzin.

Tymczasem wedle doniesienia Germanii ca-
ła agitacja socjalistyczna ks. Kraszki redukuje
się do tego, że założył w Dynowie 1) Towar-
zystwo wstrzeźmieliwości ości imienia św.
Józefa i 2) Kasę oszczędności, połączonej
z bankiem, który rzemieślnikom dostarcza ma-
terjały surowego. Założeniem stowarzyszenia
wstrzeźmieliwości miał się ucząć pokrzywdzo-
nym w swem prawie propinacynem właścicielom
Dynowa, p. Zbigniew Trzeciński, i denun-
cjował (pismem) na wiara Germanii, nie biorąc
odpowiedzialności za doniosłość tego wyrażenia)
starostu, że ks. Kraszka jest socjalista. Na
dowód porozumienia starosty z p. Trzecińskim
prytacza korespondent Germanii telegram,
przez starostę do p. T. wysłany, w języku an-
gielskim: „The known affair is not way to
day“ (wiadoma sprawa dziś wyekspedjowana.)

Ks. Kraszka wyjechał podobno do Szaw-
carji a parafia, która go żegnała ze złości, wy-
słała deputata do Wiednia, aby tam domagać
się cofnięcia rozporządzenia namiestnictwa.

Tak się przedstawia fakt powyższy, opisa-
ny przez Germanię. Powtarzamy jeszcze raz, że
wydaje on nam się nieprawdopodobnym a co
najmniej przekreślonym, podnieść go jednak w
pismie naszym uważaliśmy za konieczne, leży
bowiem w interesie całego naszego społeczeń-
stwa, aby rzecz ta została canajrychle wyja-
śniona. Przynajmniej p. Trzeciński nie da za
pewne długo czekać na wyjaśnienie sprawy.
Wszak chodzi tu o jego cześć, przez tak powa-
żne, jak Germania, pismo zakwestjonowane!

Podaliśmy wczoraj artykuł z artykułu War-
dianowicza, w którym pismo to stara się za-
przeżyć alarmującą pogłoską o zajęciu ma-
łych ziemskich w Królestwie. Dziś mamy już
artykuł w „Wschodnim brzmieniu“, na
którego jeden jeszcze ustęp wypada nam adie-
lić odpowiedzi. „Chcemy sędzi — pisze pan
Szczyński — że rzeczywiście, czy też nieko-
nie korespondent warszawski pism krakow-
skich, lwowskich i poznańskich, jak również i
redaktorowie ich nie tworzą legendy, lecz dają
fakt, że w Królestwie, w Galicji, w Śląsku, w
cel? Czyżaby Moskwa i rząd moskiewski uczy-
nie nieświadomości? Lecz dla kogo? Zapewne,
że nie dla Polaków lwowskich, krakowskich i
poznańskich, lecz głównie dla Polaków kró-
lestwa polskiego. Przecież, lecz coż dalej?
Czy wywołanie powstania?“

Co zdanie, to także albo głupota. Trudno
nam brnąć każde z nich pod rozwagę i fałsz zb-
żać i wysmiewać głupotę, odepniemy jedynie z
oburzeniem systematycznie podnoszone przez
pismo moskiewskie twierdzenie, jakobyśmy notu-
waniem aktów nieprawdy, przez rząd carski lo-
korywany, zmierzali do wywołania powstania.
Niegodziwa ta insynuacja jest wręcz fał-
szywa, w chwilach bowiem największych pro-
wokacji doradcy zawsze spokoj i bierność
napastników zachowują się. Ze zaś przed
najgroźniejszego, rodują gwałtowne, nie widać
my do zanotowania z polityczno społecznego
życia Moskwy, to już chyba nie nasz win.

Ostatnie posiedzenie Izby posłów, zaczęte
z całą powagą, skończyło się — można powie-
dzić — arcyzabawie.

Wstąpił do Izby i słożył ślubowanie wy-
brany nowo poseł czeski Tonner, którego Po-
lacy z całą serdecznością powitali. Wybór pierw-
szego wiceprezidenta Izby na miejsce ks. Lo-
kowskiego wydał 151 głosów za hr. Ryszardem
Clap-Martinem (bratem wiceprezesa klubu
czeskiego) przeciw 121 głosom, które otrzymał
dr. Klier, kandydat centralistów, poparty tak
żę przez klub Coronijów. Nowy wiceprezydent
zajął miejsce swoje i podziękował — i właści-
wy porządek dzienny był już wyczerpany, po-
zostawały tylko sprawy ewentualne, i na ży-
czenie wielu posłów chciał prezydent Izby dr.
Smolka zamknąć posiedzenie.

Na to jednak zachuchała lewica, i dr. Russ
powstał, aby z ogromną amfiazą ówknąć pra-
wicy wyrzucenie zaniebawiania interesów ludu,
i żądać wyczerpania do reszty porządku dzien-
nego (na którym stały jeszcze ewentualne spra-
wowania petycyjne), gdyż i tak nastąpiłby
długi ferie. Tym zarzutem, że prawica nie ma
długie ferie, cisnął i Wiesenburg, a w końcu i
Chłumetzki — i takby się mogło wydawać, że
lewica, która dopiero co zrobiła strejk w komi-
sji budżetowej i grozi opuszczeniem Rady pań-
stwa, niczego nie pragnie jak tylko pracy naj-

gorliwszej w parlamencie. Co było istotnym ce-
lem lewicy, łatwo się domyślić: spodziewała
się, że większość odrzuci wniosek Russa, i cen-
traliści będą mogli oskarżać prawicę o zdepta-
nie prawa petycjonowania i najgwałtownie się z
życzeń i żądań wyborców.

Prezydent Smolka oświadczył jednak z u-
śmiechem, że nie myśli nawet odwoływać się
do Izby i sam spełni życzenie dr. Russa. Wy-
toczyły się tedy sprawy petycyjne — i co się
dzieje! Ci sami lewicowcy, którzy hucnie
przekrzykiwali Russowi, ci podczas tych roz-
praw albo wyszli z Izby albo tak gwałtownie
sobie baraszkowali, że mówców słychać nie było.
I to się nazywa u nich szanowaniem woli ludu,
życzeń ludności i prawa petycjonowania!

W rozprawie nad petycją względem świe-
cenia niedzieli zabrał głos ksiądz dr. Wurm, i
na wstępie oświadczył, że wszelkie zapewnienia
i zaklinania się „liberałów“ co do wolności,
równości i bojaźni Boga są sobie prostym
„szwindlem“ i tumanieniem. Wielu posłów z
lewicy skoczyło do prezydenta, żądając, aby p.
Wurma wezwał do porządku; prezydent odparł,
że Wurm nie wymienił żadnego ze stronnictw
tej Izby, więc na przywołanie do porządku so-
bie nie zasady. Powstał straszny huk na le-
wicę. Pp. Exner i Wiesenburg, którzy odpo-
wiadałi Wurmowi, a Meuser przy innej petycji
oświadczył, że lewica czuje się obrażoną, i na-
wet na osobę prezydenta uderzył, jakoby do-
puszczał wyrazów, niegodnych parlamentu.
Daremnie! — prezydent bowiem w słynnej swo-
jej pobłażliwości i cierpliwości zupełnie igno-
rował te wycieczki.

Ciekawem było, o co jedynie chodzi „libe-
rałom“ przy święceniu niedzieli, — wypowie-
dził to Exner: „Jeżeli myślimy o święce-
niu niedzieli, to jedynie o dacie, aby robo-
tnik uzupełniał w niedziele swoje wykształce-
nie fachowe.“ — Zresztą przy głosowaniu część
lewicy nie powstała za wiadomą nam z tele-
gramu rezolucją co do święcenia niedzieli.

Tak więc wyczerpany już był cały, nawet
ewentualny porządek dzienny, i prezydent ży-
cząc wesołych świąt rozpuścił Izbę do domu.
Ale powstał p. Chłumetzki: „Dziękuję p. pre-
zydentowi za wyrażoną cudojność życzliwość,
ale arcydziwiałajacym jest fakt zapowiedzie-
nego nam, tak szybkiego odroczenia Izby, wia-
domość, gdy tak komisie jak i Izba posłów
mają przed sobą taką ogromną ilość materiału
do pracy.“ Wreszcie apomniak się p. Chłumet-
zki, że wniosek Herbst'a co do rozporządzenia
językowego w Czechach już od d. 6. kwietnia
1881., a wniosek Wurmbranda co do języka
państwowego od d. 9. marca b. r. zalega — a
tu zwłaszcza niemiecka ludność Czech żąda za-
manifestowania swoich życzliwych i żądań w Izbie.
„Narazie jednak upraszamy tylko p. prezydenta,
ale to z całym naciskiem, aby owe sprawy co-
rychle postawił po forach na dziennym po-
rządku Izby.“

Jak już wiemy z telegramu, prezydent p.
Smolka oświadczył, że obie sprawy postawi na
porządku dziennym zaraz pierwszego po forach
posiedzenia.

Tak więc centraliści rozjądzają się, a nie bę-
dą mieć czem podjudzać ludność przeciw więk-
szości parlamentarnej. Z ogromnym hukiem
strzelali z armat — jak kulą w plot, i tylko
się odświeżali.

List dr. Biegiera do dr. Grega jest dosyć
długi. Prezes klubu czeskiego podaje mu wiede-
nskiego tylko zdania — bo głosowanie było taj-
ne — powody nieprzyjęcia do klubu, podnosząc,
że władza wyborcy upominali dr. Grega, aby
swojem tylko zdaniem kierował się w Radzie
państwa, nie dbając o uchwały klubowe; i tak
kończy:

„Klub nie odsądził pana od całej prywatnej
ani też jako Czecha, i patriotę. Jeżeli zaś pan
i jego wyborcy kładziecie wagę na to, abyś pan
działał w jednolitości i solidarności z całą resztą
posłów narodu czeskiego, to przy dobrej woli
znajdzie się też droga ku temu, tak iżbyś pan
nie potrzebował krepować swego przekonania
więcej, niż tego wymaga sukces polityki pra-
ktycznej, tudzież kierunku, jaki ma być postano-
wienie wszystkich posłów naszych wedle czasu i
okoliczności nasza za najakuteczniejszy.“

Korespondencje „Gaz. Nar.“

Warszawa d. 10. grudnia.

Jak z rogu obfitości posypały się zaprze-
czenia oficjalnego Dziw. Warsz. z tego też
względem dotknął mnie może zarzut, iż donie-
szenia moja są zmyślone, a więc fałszywe; tym-
czasem tak nie jest, bo mimo oficjalnych za-
przeczeń pana Szczebalakiego, wszystko co pi-
sałem, na innej drodze sprawdzione i potwier-
dzone zostało. Z tym wszystkiem niektóre roz-
porządzenia, wydane w nadmierze gorliwości

szluby, zostały nie cofnięte, lecz złagodzone; i
tak przesłane z tutejszej kanceljarji generał-
gubernatora pismo z rozkazem biskupowi lu-
belskiemu natychmiastowego wyjazdu za granicę
— drogą telegraficzną wstrzymano, dając
rozkaz lubelskiemu gubernatorowi aby zobow-
dził biskupa, iżby na wizyty kościelne w o-
kolicy Chelma, Krasnegostawu, Zamościa, Sie-
dlec i w ogóle tam gdzie unci się znajdują
nie jeździł, gdyż w takim razie paszport na
wyjazd za granicę złożony u gubernatora lu-
belskiego natychmiast mu wręczony będzie.

Wobec zaś takiego dictum ks. Wnorowski
nie mógł i dał deklarację — że w owych o-
kolicach wizyt kościelnych odbywać nie bę-
dzie. — Toż samo miało miejsce i z biskupem
wileńskim Hryniewieckim, któremu znowu po-
lecono nie mieszzać się do postępów Żylińskiego
i innych tego co ten totu kalibru.

Na zaprzeczenia też Dziennika nie należy
zwracać uwagi, tembardziej że tak na jego za-
przeczeniach jak i całym kierunkiem pod nową
redakcją poznaję się nawet pisma moskiewskie,
jak Now. Wrem, które mimo że Polakom nie
jest przychylnie, jednak zarzuca Dziennikowi złą
wolę, dążność do drażnienia, sadzenie się na
fałszu i przedstawiania rzeczy w innem świetle
aniżeli to jest prawdą — celem zblamowania
opinii publicznej tak w „kraju Nadwiślańskim,
jak i po za granicami monarchii ruskiej“.

Rozkaz dany przed dwoma miesiącami, aby
XV. korpus konsystujący w Kazaniu, zajął po-
zycję w Lubelskiem i chwila wydania rozkazu
wymarszu, wskutek czego kwatery już są przy-
gotowane, został o tyle zmieniony, że korpus
pozostaje na miejscu „w pogotowiu“, a to do
czasu dalszego rozporządzenia, i w razie gdyby
to nadeszło, to korpus cały przewieziony będzie
kolejami na miejsce przeznaczenia. Kwatery zaś
zamówione dla XV. korpusu, mają być w cią-
głym pogotowiu.

Odcierowice sztabu generalnego, wysłani na
pogranicze Austrii i Prus, po jednemu lub też
po dwóch, wracają już do Petersburga, obla-
dowani szkicami i planami nie tylko z terytorjum
Królestwa leśa także i sąsiednich austriackich
i pruskich prowincji i widąc że przewidywania
moje złożyły się co do braku dozoru w Austrii
nad tego rodzaju turystami, a należało przecież
pomyśleć nad tem, i zabezpieczyć się przeciw
takim najeźdźcom.

Zarząd kolei War.-Wied. od pewnego czasu
otrzymał już zatwierdzony rozkład pociągów
wojskowych (jeżdżących 26 wiorst na godzinę),
choćby mających ku granicy, w ilości 5 pocią-
gów osobowych i 12 wojskowo-towarowych dzien-
nie tam i nazad, czyli, że na linii Warszawa-
Granicę w danym razie kursować będzie pięć
pociągów osobowo-wojskowych do Granicy i pięć
od Granicy, nadto 12 towarowo-wojskowych do
Granicy i tyleż z powrotem.

Podobne rozporządzenia otrzymały i inne
zarządy kolejowe, które, jak mniemam, bynaj-
mniej na pokójowe wyglądają, też samo doty-
czy się polecenia danego, a natychmiast wyko-
nawego, aby wszystkie mosty (liczące nawet
i sążeń w świetle) zaopatrzone były w komory
miuowe celem wysadzenia ich w razie potrze-
by, — w komory takie zaopatrzone także oba
mosty pod Warszawą. Czyniąc zadosyć temu
rozkazowi, zarządy miejscowych przystąpiły do
przeróbki mostów, które dań są już przygo-
wane, aby w danym razie wylecieć mogły w po-
wietrze. Komory te są kryte, i dla zwykłego
śmierdzenia niewidzialne.

Próbę dział porywanych, przybyłych do cy-
tadeli warszawskiej, a przeznaczonych do for-
tów pod Warszawą, Doblinę i Molinien,
są ciągle prowadzone około Parysowa; wypró-
bowane zaś działa są niezwłocznie wysłane na
miejsca przeznaczenia. Ubrojenie zaś fortów
pod Warszawą, które o tyle są już wykończo-
ne, że służą mogą jako ziemne reduty, nastę-
pić ma z wiosną.

Wszystko to wbrew oficjalnym i półoficjal-
nym zapewnieniom pokojowym jakoś inny ma cha-
rakter, i przypuszczać każę, że Moskwa uspy-
jać czujność Europę, tylko na czasie chce
zyskać, aby potem z całą dłąką swą siłą na-
paść na nieprzygotowanych, a ufających jej za-
pewnieniom.

Wiedeń d. 13. grudnia.

(S.) Wczoraj wieczorem odbyło Koło pol-
skie posiedzenie, na którym p. Grocholski imie-
niem komisji kolejowej zdawał sprawę z roko-
wów z rządem w sprawie decentralizacji gali-
cyjskich kolei państwowych. P. Grocholski o-
świadczył, że „rząd nie odstąpił od deklaracji
danej w maju i nie odstąpi.“ Nadto minister
handlu hr. Pino obiecał, że w czasie ferij Bo-
żego Narodzenia także wypracować statut dla
organizacji galicyjskich kolei państwowych i
że takowy pod koniec stycznia przedłoży Kołu
polskiemu. Tym sposobem sprawa stałaby bar-
dzo pomyślnie, chociaż pewna rezerwa w ocenie
ni działalności Koła w żadnym wypadku nie
naszkodzi, przynajmniej do czasu przedłożenia

Jarmark w Narajowie.

Słowo jarmark oddziaływa na naszego
chłopa jak gdyby go prad elektryczny dotknął;
czy ma po co czy nie, idzie albo jedzie na jar-
mark — aby się zobaczyć, pogadać — uraczyć,
upić, w dodatku do domu jedząc wyrzucić i
pobić nakupione garczki, miski i makutry; a
ostatnie trzy dni przed jarmarkiem, bo się tam
przebieżać wywczasować. Jarmark dla chłopa
folwarcznego, jest to chwila bardzo ważna a tem-
bardziej jarmark na Wowedenie; czy to paro-
bek czy dziewczka, wszystko żąda pieniędzy —
ba i gumieny — i gajowy to na sirak, to na
czoboty, na czapkę a bodaj na rekawice, lecz
ani za połowę otrzymanych pieniędzy nie kupi,
bo reszta się rozejdzie. Lecz wróćmy do Na-
rajowa na jarmark po Wowedenie.

Śnieg prosiły, wiatr dmie, ot zwyczajnie
jak 4. grudnia; a tu wszystkimi drogami i
ścieżkami, dąży naród do licha jarmarku
dole położonego; ów ciału na motoku prowadzi,
a baba prosiła przed sobą goni, ten wlecząc ko-
byłę na sprzedaż, tam czworak jak ów ek-
konom rozpętały się na wózku a konie pędzą
jak zwylkie do to akarbowe a nie własne, ta
głoda sąsiadujący czapkę na uszy szcina ko-
łki w wozie zaprzężone, a na tym pełno wot-
ków, worczaków, motków, gęsi, cebuli i t. p.
darów Bożych, a na samym wierzchu gąsienice
nie rozsiała, rzucając okiem pogafdy na idą-
cych pieszko. Dalej powalają Moneta za-
wieszany dobre kobylki w chłopskich do woz-
u z półoskiem, widać bory, mały i t. p.

roby mleczne, a okrągłatka Menonitka, zwy-
czajnie jak Niemka, powijana w chustki, sie-
dzą na honorowym miejscu wozu; — niebrat i
odwiedzający najtęższymi nasłanej krasnym kilim-
kiem albo pasową drogą, na której nieogro-
nioną jęgotność parą śpiących kobyl wzięcie się
do miasta — a dodając do tego wehikuły
żydowskie jedno i dwa konne, będziemy mieli
obraz jadących na jarmark a każdy się spie-
szy — po co? i dla czego?

W miasteczku żydostwo już powstawało,
paciężnie przedaj jak zwykle podmawiło, wy-
noś paki i beczki, a basyły rozkłada swój to-
war, to tasienki, grabienie, harasówki, krajki
i t. p. fatalizki służące do garderobii płci nie-
wieskiej, ówżdzie żyd ze Lwowa z całą tandetą
przechodzonych męskich i żeńskich ubiorów dla
surdutowoś miejscowych: dostanie tam wszy-
stkiego, a niedługo później folwarczny albo go-
rzelany, niewybredny do gustu, za wcale nie-
drogie pieniądze dostanie ubranie ciepłe i ob-
słonne, mieszka o miarę byle było dostatnie —
(mrobie muszę uważać, że prawdopodobnie wiele
we Lwowie skradzionych rzeczy tu by się
znalazło).

Niejedna kowalówna nakupi tuzinami kwi-
tów, wprawdzie nie wiodących ale smutnych, któ-
re może kiedyś na balu zdobity głowi kró-
lewskiej bała, któremu obie i wese koleżanki,
ba nawet i święte w kościele ubierze.

Niżej trochę majstrów kunsztu szewskiego,
roztawili się z widelkami a na tych pełno o-
bupia, tu jałowice, tam kobylczę, tu pasowe
tę z podkowami jak goń konia a bez obcasów,
jednym słowem jakichś kaśda. — Sąsiedztwo
e. K. lotosmutu (kolekturki) służą do zachwal-
nia swego towaru: Aha! tak na loterii mawia-

grał, mówi pan majster, jak te buty są nie. —
A taja taja na cholewy, to gorzka. — Ba chłisty
ty był i taja nie było, i jadyim chłisty toje bo
mniejsze zyscia, było?

Potomek Kilińskiemu kłnie się na cześć
świat stoł, że ciobot dobry, że try zymi —
chodity można a kasza za cholewy broszy wiede-
braty, abym tak swoją Naszkę szczęśliwy w do-
mu zastał, mówi obywatel grodu Pomorzan z
kunsztu szewskiego; oczywiście na takie zakle-
cie kupujący płacił dobrze a lichej towar.

Zwrócić to moją uwagę, że prawie co dru-
gi szew kłnie się na swoją Naszkę, skąd u li-
cha szanowane polewice same Naszki aż tu pe-
wien specjalista tłumaczy mi że to najniewła-
ściwsze zaklęcie, bo Naszka nie jest żadna oso-
ba — tylko krzywe kopyto taką ma nomen-
klaturę!

Pod kościołem stadtina, sprzedający za
chwała kupcom swego pegaza, wylicza jego
cnoty; obok propinacza, miejsce do ubicia targu
„mohorycz“ się spija. — Wyżej stoją to kupa-
mi to pojedynczo woły, krowy, ocielce, byczki
i t. p. rogacizna, a rudy żyd kładzie w ucho
chłoppa, skaza twoja korowa newarta i 10 złr.
ona nie tilna a może w hołowi nosyt tele — to
wyleka maję.

Powalają pan posełor, brat samita, mający
gorzelnie, a góry patrzy na roste woły u chło-
pa i podumaw żydów, który od minimum je-
den z drugim daje za woły, a tymczasem wy-
pytuje arendarz tej wsi, żąda chłoppa, ci tegoż
zmusza do sprzedaży, czy bank właścicieli, czy
pomorszczyna, czy Stenarant lub tym podobna
potrzeba. Na każdy jarmark zjeżdża z całej o-
kolicy

Centralny skład skór na obuwia włościańskie

Ceny dla członków i nie- członków stałe i jednakowe	Przy większym zakupie stosowny opust.
--	--

Towarzystwo handlu skór

w Lwowie Rynek I. 10.

stowarzyszenie zarejestr. z nieograniczoną poręką założone w roku 1876.

Główny skład skór wszelkich gatunków

wyrobów krajowych i zagranicznych;

dla szewców, rymarów, siodlarzów, powoźników, rekawiczników, introl-

gatorów, tapicerów, skóry w różnych kolorach na obicia do mebli, i t. p. oraz wszelkich w zakresie szewstwa potrzebnych przyborów, jako to: elastyka, prunela, płótno, pilad (filc), samiasz faneli, taśmy na uszka, przędza w kłębkach żółta i szara do szycia, nici maszynowe, kaptele, zameczki sprężynkowe do obuwia, korki do wkładania, maszynki (szwarc) do obuwia, lakier w płynie do aktyrowania obuwia cz. my (Stiefcollack z potraćm złotym (Goldschläcker), do uprząży czarny (Lederlack), łańcuch do odziewiania obuwia ze skóry kitowej (Kitt krems) itp. Zamówienia zamiejscowe uskutecznią się odrotnością poštą.
Wykaz towarów i cennik na żądanie rozsyła się franco. 28-8 1-?

91 11 1 1 1 1 1

ozmaitych materiałów.

pisuje się za ofertami dostawa materiałów ziemnych i skal-
lanych, stalowych, metalowych, tkackich, wełnianych, po-
k, kauczukowych, skórzanych, szklanych, wreszcie pochodni,
ników i innych wytworów chemicznych.

ostemplowane, opiszczowane i zaopatrzone w napis: „Oferta
erajałów," należy wnieść najdalej do **18. Grudnia**
przed południem urzędu głównego w Wiedniu

mitetu zarządczego w Bukareszcie (Strada Scaunele 49) w Lwowie lub Jassach; równocześnie zaś, jednak oddzielnie, wż wymienionych miejsc wadium w wysokości 5% war-
tazy i warunki dostawcze mogą być przejrzane w biurach Wiedniu, Bukareszcie, Lwowie i Jassach, lub też za uszcze-
ślane na wskazane miejsca.
po upływie wyznaczonego czasu lub nieodpowiadające w czem-
tego ogłoszenia, nie będą uwzględnione wcale.
1883.

Rada zawiadowcza.

PSERHOFER, we Wiedniu,

rozczajace, dawniej zwane pigułkami uniwersalnemi, zaslugują na to ostatnia naszwę w pełnem tego słowa znaczeniu, albowiem te pigułki nie uodowodniły w tysiącach wypadkach swej onowdno skuteczności, gdzie wiele innych medykamentów nadsernie używano, nastąpiło w skutek to niepełne udziwienie. Pudełko z 15 pigułkami 31 et., ruloń z 1500 pigułek niefrankowanych, za salonię 1 złr. 10 et. (Mniej jak ru-

W których konsumenci tych pigułek za ozdyskanie zdrowia po przebyciu różno-
swe dniaki. Każdy, kto tylko raz tych pigułek spróbował, zaleca dalej ten
tytaczasny niektóre z tych piśm dziękożnych.

Wspada 1883.
wiedniane.
1893 chorzełam na he-
lekary, lecz wśro-
gorzasta, tak dalece
oiów żółdaka (wku-
nieł brak spitycia, a
żakom wzdęcia, cię-
gich oddychowych
takymz mogetem zro-
działejących pigułek

mogło. Praceł krwiotokom a kłobit, nieręgalarnyż men-
szym, żęcin mrocz, drażnionz zabobania żółdaka i
kurczom żółtągowym, swętkom i wieliż inniż chorobom,
pomogły te pigułki gruntownie. Z pełnem zażenianem n-
praszam o przyśnięmie mi 12 rulońow. Z poważaniem
Karol Kander.

Wielmożny panie! W przypuszczaniu, że wszystkie
pauki lekarstwa są rówai dobroci, jak pański sławny
bałamsz odzorożeni, który w mojej familii kilka za-
stareżych raz, ponoszących z odzorożenia, wyleczył;
w krótkim czasie, zdecydowałem się, pomimo niedowierzenia

nie wam do głow
nie mam do głow
coś pigulki i inne
powinno i usanie
na Oceller.

na trafiać dostanę
kóre a mnie udu
na bole w głowie i
u du mi 10 pigulki,
Z wdzięczności

Andrzej Pere

Wielmożny Paniel Ponieważ pański krawiec przycy-

Cesney 17 maja 1874.

[illegible]

Przyjemny, ma wielką
prężność i ciekawość.
Przyjemny, ma wielką
prężność i ciekawość.

zawieszona na wzmocnienie
wzroku. Oryginał-
et.

C najdoskonalsze s-
pomocydy mydeł,
które akumet i satysf-
bardzo wydajne

szany środek doko-
katowarów, chryps-
35 ct.

Peschofera, szany
et. wielo lat jako naj-

ślegniemiu, kaszlów, chryps, katarów, bólem w pier-
siach i płucach, szafioliowcom w chrtani. Pudełko 60 ct.

Pomada tancowinowa przez J. Peschofera, szana od wielu lat
jako najlżejszy środek na porost włosów i używana przez
lekarni i innych. Płkieńko osobisty sztok 12 sz.

Plaster uniwersalny przez profesora Stendel, na rany i uderzenia i u-
knuścia, brydkiem czerakom wszelkiego rodzaju, nawet
zastawianym, a śladu odnajdujemy szto wzmocnom, wzro-
doko gwałtownym, dżikiu miewo- szto wzmocnom, wzro-
palom, pierści, na odmorem, śladu, gośćcie wzmocnom i
tym podobnym cierpieniom doświadczony środek. Sztok 50 ct.

niekiedy rozkładu po-
porzechni nad r. szas-
przez sepsitemu
trawieniu, bolom
rozdajsa, wybrny
wzajmuj bads na skladzie, lub dostarczani lekowych na zjedzenie rychlo i tanio.
Kwoty niziej 5 sz. tylko za nadzwyczajnol nalezosci przekazem, przy
niezniezonych specyfikach jest, do nabycia we Lwowie w apt. Z. Rackera

1864

Wydawca i właściciel: J. Dobrzański i K. Groman.
Odpowiedzialny redaktor: Platon Kostecki.
Z drukarni „Głosy Narodowej”